

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Το βιβλίο των κατόπτρων

» E.O. Chironvici (μτφρ. Αντώνης Καλοκύρης, εκδόσεις Πατάκη)

Ο Πίτερ, λογοτεχνικός ατζέντης, θα λάβει ένα μέπλ από κάποιον Ρίτσαρντ Φλυν, το οποίο αρχικά μοιάζει με ακόμα ένα μέπλ από κάποιον υποψήφιο συγγραφέα. Όταν όμως θα διαβάσει τη συνοδευτική επιστολή του συνημμένου αρχείου, ο Πίτερ θα νιώσει πως πρόκειται για κάτι διαφορετικό, πως δεν είναι μία ακόμα αδέξια και άψυχη επιστολή.

Το 1987 ο διάσημος καθηγητής Τζόζεφ Βίντερ θα βρεθεί δολοφονημένος στο σπίτι του, στο Πρίνστον. Η ανεξιχνίαστη αυτή δολοφονία αποτελεί το θέμα του χειρόγραφου που θα πάρει στα χέρια του ο Πίτερ. Πρόκειται άραγε για ομολογία ή για έργο μυθοπλασίας;

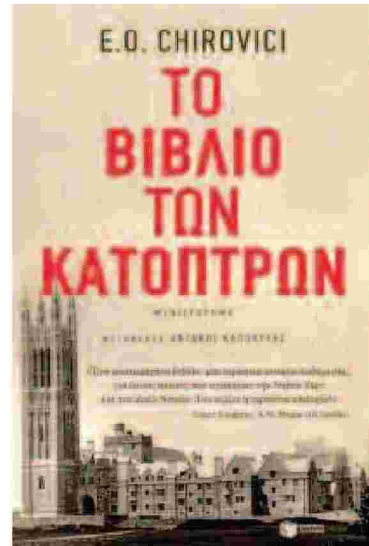
Ξεκινώντας να γράφω το κείμενο αυτό, φλέρταρα με την ιδέα να αναφερθώ πιο αναλυτικά απ' ό,τι συνήθως στην υπόθεση, κυρίως για να αναδείξω την ικανότητα της συγγραφέα στη σύνθεση της ιστορίας, με τις ανατροπές να κυριαρχούν και τον αναγνωστικό ορίζοντα προσδοκίων να τίθεται συνεχώς υπό αμφισβήτηση. Γρήγορα όμως συνειδητοποίησα πως οποιαδήποτε αναφορά στην υπόθεση θα αποτελούσε σπώιλερ για τον πιθανό αναγνώστη, οπότε και εγκατέλειψα την αρχική ιδέα.

Πιστεύω πως, για τους περισσότερους ανθρώπους, το να μεγαλώνεις σημαίνει, δυστυχώς, να αποκτάς την ικανότητα να κλειδώνεις τα όνειρά σου σ' ένα κουτί και να το πετάς στον ποταμό Ιστ. Κατά τα φαινόμενα, δεν αποτέλεσα εξαίρεση στον κανόνα. Όμως πριν από μερικούς μήνες ανακάλυψα κάτι σημαντικό, το οποίο επανέφερε στη

μνήμη μου ορισμένα τραγικά περιστατικά που συνέβησαν το φθινόπωρο και τον χειμώνα του 1987, στο τελευταίο έτος μου στο Πρίνστον. Κατά πάσα πιθανότητα καταλαβαίνεις τι εννοώ: θεωρείς ότι έχεις λησμονήσει κάτι -ένα περιστατικό, έναν άνθρωπο, μία κατάσταση- και ξαφνικά συνειδητοποιείς ότι η ανάμνηση μαράζωνε σε κάποιο κρυφό δωμάτιο του μυαλού σου αλλά ήταν πάντοτε εκεί, σαν να δημιουργήθηκε μόλις την προηγούμενη μέρα. Σαν να ανοίγεις μια παλιά ντουλάπα γεμάτη άχρηστα πράγματα και δεν έχεις παρά να μετακινήσεις ένα κουτί για να καταρρεύσουν τα πάντα πάνω σου.

Τι είναι αυτό που οδηγεί κάποιον να μιλήσει για μια ιστορία που συνέβη τόσο παλιά; Ο Κίροβιτς γνωρίζει καλά πως ο αφηγητής οφείλει να διαθέτει το απαραίτητο πάθος, να καθιστά ξεκάθαρο στον αναγνώστη πως η ζωή του εξαρτάται τρόπον τινά από την αφήγηση αυτή. Ήδη από τη συνοδευτική επιστολή διαφαίνεται η αγωνία του Φλυν, κανένα στοιχείο δεν μπορεί να θεωρηθεί λεπτομέρεια παρά μόνο ένα απαραίτητο κομμάτι του παζλ που επιχειρεί να συνθέσει.

Εκείνο που τελικά είναι δευτερεύον κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης είναι η ανακάλυψη του δολοφόνου, και είναι δευτερεύον γιατί προηγούνται τα μυστικά που τα κρατούν κρυμμένα, χρόνια μετά, τα πρόσωπα της ιστορίας, όχι μόνο εκείνα που ανήκαν στον περίγυρο του καθηγητή, όπως ο Φλυν, αλλά και όσοι με τον έναν ή τον άλλον τρόπο ασχολήθηκαν

με την ιστορία της δολοφονίας και του χειρογράφου τόσο τότε όσο και τώρα, χρόνια μετά, ενώ τα κάτοπτρα που αναπαράγουν την πρώτη εικόνα συχνά την παραμορφώνουν, για να χαθεί τελικά εκείνη μέσα σε μια σειρά αντικατοπτρισμών.

Το βιβλίο, που κυκλοφόρησε πρόσφατα στα ελληνικά από τις εκδόσεις Πατάκη, συνδέεται με τα βιβλία της Ντόνα Ταρτ και του Ζοέλ Ντικέρ, και, παρά την πιθανότητα κάτι τέτοιο να αποτελούσε απλώς ένα προωθητικό τρικ, στάθηκε ικανό να με ιντριγκάρει και να με οδηγήσει στην ανάγνωση. Τελιώνοντας το βιβλίο δεν έχω καμία αμφιβολία, οι λάτρεις της Ταρτ και του Ντικέρ θα το αγαπήσουν, είναι καταγιστικός, αλλά σε καμία περίπτωση κενός, ο τρόπος με τον οποίο ο Κίροβιτς χτίζει την ιστορία του, ενώ οι ανατροπές στηρίζονται στην αλήθεια των ηρώων, με τους οποίους ο αναγνώστης αναπτύσσει έναν συναισθηματικό δεσμό, βάση του οποίου διαμορφώνει τις προσωπικές του προτιμήσεις για την τελική έκβαση της ιστορίας.

